

Unitat didàctica: "Voleu que us expliquem un conte"

Treball de narrativa, 1r trimestre

Nom de l'activitat: "Vols que us expliquem un conte"

Curs: 4t

Bloc: Literatura/narrativa

Ubicació: *Literatura*
(unitats 1, 2 del llibre de text/ lectura de contes diversos.

Temporització: 1 trimestre (3 hores en diferents setmanes i treball cooperatiu a casa –possible ús del google-drive–)

JUSTIFICACIÓ

L'activitat de creació d'un conte té la finalitat d'animar l'alumnat a millorar la seva expressió escrita. Al llarg del curs escolar, a més de l'escriptura de textos de diferents tipologies textuais, procurem animar els nois i noies a realitzar les seves pròpies creacions. Participem en el concurs de redacció per eradicació de la violència masclista, escrivim textos literaris per a l'apartat de la metàfora al nostre programa radiofònic EsCairats, escrivim per a la revista del centre, preparem textos de cara a la celebració de Sant Jordi, etc. Però el conte és el gènere narratiu per excel·lència, per la seva simplicitat i pel factor motivador. Enguany crearem el nostre propi conte, a banda de la realització del conte de ciència –activitat que presentem a la Inspiraciència– de cada curs escolar.

CONCRECIÓ DE LES COMPETÈNCIES

Dimensió estètica i literària

- a) Participació en converses sobre textos literaris.
- b) Gestió llúida i espontània de les interaccions orals en la realització de comentaris literaris i per a la construcció del coneixement.
- c) Ús de les estratègies necessàries per adequar-se en cada moment als altres participants en la interacció i per col·laborar-hi eficaçment.
- d) Ús de les estratègies necessàries per prendre la paraula o intervenir en el moment adequat i col·laborant perquè la interacció sigui reeixida; també per defensar els punts de vista personals sobre literatura amb precisió i respecte vers les altres persones.
- e) Participació en converses sobre literatura amb flexibilitat i eficàcia, matisant les opinions pròpies i responent adequadament en

situacions d'humor, doble sentit, formals o de caire col·loquial.

- f) Coneixement del registre oral formal i el seu ús en les exposicions individuals o de grup, en les manifestacions argumentades pròpies de la interacció.

Comprensió de discursos literaris

- a) Lectura, anàlisi i comprensió crítica de textos literaris, per tal d'interpretar l'expressió de diferents contextos històrics i socials, i a i que ajudin a l'enriquiment personal i a la descoberta del plaer estètic.
- b) Lectura en veu alta i comentari de contes, de manera que es reconeguin els trets descriptius de la narració curta.
- c) Comentari interpretatiu de contes.
- d) Utilització autònoma de la biblioteca del centre, de les de l'entorn i també de biblioteques virtuals.

Producció de discursos orals, escrits i audiovisuals

- a) Elaboració d'un discurs crític argumentat a partir de la lectura dels propis contes , amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.
- b) Elaboració de contes amb voluntat literària a partir de l'anàlisi i la imitació tècnica de diferents models.
- c) Planificació de l'estructura del discurs en relació amb el gènere narratiu del conte.
- d) Composició escrita i il·lustració d'un conte, amb especial atenció al llenguatge literari i visual (com un element més literari o que pot ajudar a la comprensió del conte).

Coneixement dels textos clàssics de la literatura

- a) Coneixement de la tradició literària (oral i escrita) dels contes.
- b) Identificació de la simbologia, dels estereotips i dels tòpics dels contes tradicionals.
- c) Identificació del gènere narratiu del conte.
- d) Identificació de les formes retòriques que constitueixen els recursos més habituals del llenguatge literari.

Dimensió de recerca i tractament de la informació

- a) Planificació i execució individual i/o en grup d'un conte, en la realització del qual calgui la captació, selecció processament i interpretació de dades.
- b) Elaboració de continguts interpretant la vinculació entre informació diversa i ampliant el coneixement.
- c) Elaboració del producte final amb la forma i el contingut adients..
- d) Ús de les eines TIC per a l'elaboració del conte.
- e) Consciència de la dimensió ètica del maneig i ús de la informació (conèixer la manera adequada de respectar els drets d'autoria, de citar adequadament les fonts consultades seguint alguna norma acceptada, d'ús ètic de la informació obtinguda). En aquest apartat cal afegir la importància que donem al coneixement dels drets dels autors i autores, en estudiar els diferents components d'un llibre.

Continguts comuns amb altres matèries

És evident que en la confecció del conte és important l'apartat d'il·lustració. En aquest cas, els nois i les noies aprofitaran els coneixements i les tècniques apreses al llarg de l'ESO, o fins i tot a Primària, en l'àrea de Visual i Plàstica. Seria interessant rebre el suport d'altres matèries com ara tecnologia (pel que fa a l'aspecte TIC) o Visual i Plàstica pel a les il·lustracions.

OBJECTIUS

1. Valorar les llengües com a mitjans per comunicar com a instruments d'accés a l'oci i al plaer estètic.
2. Llegir, analitzar, explicar, apreciar i valorar de manera crítica els textos literaris, per tal d'entendre'ls i d'interpretar-los d'acord amb els diferents contextos històrics i socials.
3. Potenciar la capacitat d'imaginació i d'abstracció, per descobrir la literatura com a via de representació i interpretació del món i de la vida, cosa que comporta un enriquiment personal directament relacionat amb la capacitat per gaudir del plaer estètic.
4. Expressar oralment, per escrit i amb l'ús d'altres mitjans complementaris, la reflexió que genera la lectura i l'anàlisi de textos literaris.
5. Participar de manera activa, reflexiva i crítica en interaccions comunicatives de diferent forma, necessàries per a la realització de les tasques, la construcció de coneixements o la participació en la vida social.

6. Comprendre discursos orals, escrits i audiovisuals propis dels diferents contextos de la vida social i cultural, i especialment dels àmbits acadèmics i dels mitjans de comunicació.
7. Emprar correctament la llengua i el llenguatge visual en diferents situacions i amb diferents finalitats, especialment en l'àmbit acadèmic.
8. Divertir-se, emocionar-se i fer emocionar davant una qualsevol tipus d'expressió literària, especialment els contes , a través de la pròpia creació.
9. Fomentar el gust per la lectura.
10. Identificar els elements que configuren una obra literària (temps, espai, personatges, estructura, temes i argument) i analitzar-los.
11. Desenvolupar l'esperit crític de l'alumnat per tal que sigui capaç de debatre, amb arguments i respecte, les idees pròpies i d'altri.
12. Produir per escrit textos narratius.
13. Motivar el desenvolupament de les habilitats pròpies mitjançant el treball en grup.
14. Desenvolupar l'interès per les diverses fonts d'expressió artística i comunicativa, com és la de la il·lustració.
15. Estimular la creativitat de l'alumnat.
16. Fomentar el treball cooperatiu.
17. Potenciar la capacitat d'imaginació i d'abstracció, per descobrir la literatura com a via de representació i interpretació del món i de la vida, cosa que comporta un enriquiment personal directament relacionat amb la capacitat per gaudir del plaer estètic.

CONTINGUTS DEL CURRÍCULUM OFICIAL

Literatura catalana

- Escritura d'un text narratiu propi
- Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.
- Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels coneixements i de les idees, i per a la regulació dels processos de comprensió i expressió propis de tot procés d'aprenentatge, tant en activitats individuals com en les del treball cooperatiu.
- Actitud de cooperació i de respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball compartit.
- Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb recurs a fonts diverses: 1) escrites: llibres, enciclopèdies, revistes, diaris; 2) cercadors a Internet, enciclopèdies i diaris virtuals; 3) fonts audiovisuals de comunicació.
- Lectura comentada de contes , tot reconeixent-ne algunes característiques temàtiques i formals

CONTINGUTS DIDÀCTICS

- Cerca a Internet o a altra font d'informació sobre la narrativa curta.
- Ús de les TIC per a la creació d'un conte i la cerca d'informació diversa.
- Creació d'un conte.
- Anàlisi de l'estructura d'un conte.
- Caracterització dels elements més significatius del conte o d'un text narratiu.

METODOLOGIA

Anàlisi sobre el gènere del conte: funció poètica, didàctica..., tipus de narrador, la descripció, el punt de vista, estil directe i indirecte, el temps narratiu...

En un principi se'ns proposa un inici igual per a tothom:

El dia que va néixer la mossa, a casa tothom corria. Havia nascut un dimarts, dia tretze, i a les tretze hores, això vol dir a la una del migdia. Quina bona notícia! ...

A continuació fem una pluja d'idees

Definim el tipus de conte: realista, fantàstic, de por, de ciència-ficció, absurd...

Dissenyem la trama en què es desenvoluparà.

Disseny dels personatges.

Disseny de l'espai on tindran lloc els fets.

Disseny dels temps cronològic, la durada /temps durant el qual es desenvolupa l'acció)

Punt de vista del narrador

Però, a més, per contextualitzar el conte al nostre entorn fem que apareguin:

1. Descripció
2. Títol suggerent
3. Torrерola o un nom similar que ens recordi Esparreguera
4. Un topònim d'Esparreguera o el nom d'un carrer
5. Un motiu familiar real
6. Una frase feta en català

Un cop escrit, hem de seguir la pauta d'observació:

Pauta d'observació. 1

1. Hem extret tota la informació rellevant que ens aporta l'encapçalament del conte i tenim una idea clara del tipus de conte que volem fer?
2. Hem seguit l'estructura del conte (plantejament, nus i desenllaç)?
3. On té lloc la narració? En quina època històrica se situa i quant de temps transcorre mentre van succeint els esdeveniments?
4. Quin és el punt de vista del narrador?
5. Hem definit el personatge o els personatges principals?

REVISIÓ

Pauta d'observació. 2

1. És gramaticalment correcte i està ben cohesionat el text? Hem revisat l'ortografia, la morfosintaxi, l'ús de majúscules i minúscules, l'ordre sintàctic de les frases, els errors en la referència (pronoms), els connectors, la puntuació i que les frases siguin acabades?

2. És coherent? Hem considerat si hi ha:

- idees no clares, mal expressades o redundants?
- una inadequada separació de paràgrafs?
- manca de progressió en el tema?
- informació irrellevant o inadequada?
- problemes en l'ordenació temporal dels fets?

3. El lèxic, és adequat? Hem canviat els mots repetits, imprecisos o incorrectes i els usats impròpiament?

4. Es manté el nivell de formalitat? Hem detectat i introduït canvis si el registre és impropï o presenta fluctuacions en el nivell de formalitat?

Un cop finalitzat el conte, la professora recull els contes i els lliura a l'alumnat de 2n de batxillerat –si algú manifesta que no vol compartir-ho amb els companys més grans, se li respecta aquesta voluntat–. Aquests fan la correcció i proposta de millora, a partir de la pauta d'observació que se'ls ha donat a l'alumnat de 4t.

La professora revisa la seva correcció .

Es retorna l'escrit amb les correccions a l'alumnat de 4t

- Estudiarem les part d'un llibre

COBERTA: Títol / Autor-a / Editorial / Il·lustrador-a / Logo editorial / Núm. col·lecció CONTRACOBERTA amb la Sinopsi / Biografia autor / Biografia il·lustrador / Edat dels lectors / Codi barres + ISBN (L'International Standard Book Number) –en català, Estàndard internacional de la numeració de llibres–, el dipòsit legal i la importància de la propietat intel·lectual.

- L'alumnat s'inventa les característiques del seu llibre.
- L'alumnat confeccionarà el seu propi conte amb il·lustracions incloses. Aquest apartat creatiu és completament lliure.
- Participació a Ràdio EsCairats amb la lectura voluntària del conte.

RECURSOS DIDÀCTICS

- llibre de text
- diccionaris
- material penjat al moodle
- Material per a la il·lustració i confecció del llibre

- Pissarra digital
- Internet
- Reàlies: contes realitzats per altres nois i noies, contes comercials...

ESPAIS DOCENTS

- aula ordinària
- Emissora de ràdio

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

- Han quedat especificades a la metodologia, però en farem un breu resum, es tracta que cada noi/a faci el seu propi conte. És la forma procedimental de conèixer com es crea un conte, tant com a gènere literari o com a llibre. El treball és cooperatiu i creatiu. És cooperatiu amb els seus companys de classe però també amb l'alumnat de batxillerat (fet que motiva molt ambdós

grups. Els uns perquè els fa gràcia cooperar amb els més grans i volen fer una peça ben feta i els altres perquè senten curiositat per veure com escriuen els més petits i poder-los ajudar. A més, és una activitat que s'avalua en tots els casos i, per tant, cal fer-la ben feta. Un cop finalitzat el conte també se'ls fa el retorn de la feina –a vegades queden decebuts perquè veuen que els més petits no han corregit el que els havien anotat (això ens passa sovint al professorat, però, què hi farem!)–. Normalment, però, els fa molta il·lusió de veure la seva contribució en el conte, i més, si l'autor o l'autora s'ha recordat de posar-li el nom –tal i com se'ls aconsellà a classe–.

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- ❖ La metodologia utilitzada en la nostra acció docent ha inclòs diferents criteris didàctics que ens han ajudat a fer un bon tractament de la diversitat:
 - Hem tingut en compte les peculiaritats de cada grup i de cada alumne/a, adaptant mètodes i recursos. Hem romàs atents en la detecció i correcció de desajustos en el procés.
 - Com a docent hem desenvolupat estratègies d'actuació de conjunt i, al mateix temps, estratègies que atenguin la diversitat dels alumnes, una diversitat positivament valorada.
 - Activitat adaptada dirigida a l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge: Com que l'activitat no és molt complexa, hem cregut que era bo que no tinguessin una tasca específica. L'alumnat amb més dificultat se'ls ha donat més temps i facilitats per a lliurar-lo, i solament un alumne per grup no ha fet la tasca encomanada.
 - Activitats d'ampliació per a l'alumnat amb molt interès i facilitat: guió i participació a Ràdio EsCairats.

CRITERIS D'AVUACIÓ

L'alumnat ha d'assolir els objectius següents:

1. Llegir de manera expressiva, comprensiva, amb entonació adequada i respectant els signes de puntuació correctament.
2. Mostrar interès pel contingut i la forma dels textos.
3. Identificar les característiques del gènere narratiu
4. Aplicar les principals normes ortogràfiques i vetlla per la correcció ortogràfica dels textos.
5. Aplicar les principals estructures morfosintàctiques i vetlla per la correcció de les estructures morfosintàctiques dels textos.
6. Aplicar les principals formes lèxiques i vetlla per la correcció del lèxic utilitzat en els textos.
7. Exposa fets descripcions de manera escrita i plàstica, tot mantenint un ordre, una coherència i una claredat acceptables en l'expressió lingüística i en el registre utilitzat.
8. Mostrar interès per la millora de l'expressió escrita .
9. Identificar les característiques del conte.
10. Treballar en equip per a la preparació del conte.

PROCEDIMENT D'AVUACIÓ

Avaluació inicial:

Prova escrita inclosa a les diferents proves d'avaluació trimestral i d'inici de curs.

Avaluació formativa:

- Seguiment del desenvolupament de les tasques encomanades, tant a nivell grupal com individual.

Avaluació final:

- El conjunt d'observacions i llistes de control recopilades al llarg de les activitats servirà per realitzar l'avaluació

	<ul style="list-style-type: none">▪ Observació de l'actitud a classe.▪ .Valoració del treball del conte: expressió escrita, contingut, aspectes literaris.▪ Avaluació dels companys de 2n de batxillerat.	<p>final.</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Avaluació dels companys-correctors i autoavaluació .
--	---	--

TASQUES

- Participació a Ràdio EsCairats contant el conte propi.
- Creació d'un conte escrit .
- Revisar les correccions dels companys de 2n de batxillerat i del professorat.
- Creació del conte amb il·lustracions i en un format que sigui els més similar possible a la realitat.

BIBLIOGRAFIA

BULLICH, Eulàlia i MAURE, Mercè: *Manual del rondallaire*. Edicions de la Magrana, Barcelona, 1a edició, 1996, 173 pàgines.

COLOMER, Teresa: *Siete llaves para valorar las historias infantiles*. Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Madrid, 1a edició, 2002, 239 pàgines.

FINN GARNER, James: *Contes per a nens i nenes políticament correctes*. Quaderns crema, S.A., Barcelona, 1a edició, 1995, 103 pàgines.

INS El Cairat

Unitat didàctica: "Voleu que us expliquem un conte"

Professora 4t: Joana Llordella

Professores de batxillerat: Sagrari Fernández i Joana Llordella

PROPP, Vladimir: *Las raíces históricas del cuento*. Editorial Fundamentos, Madrid, 1a edició, 1974, 535 pàgines.

RODARI, Gianni: *Gramàtica de la fantasia. Introducció a l'art d'inventar històries*. Columna Edicions, S.A.,

Barcelona, 1a edició, 1995, 172 pàgines.

VALRIU LLINÀS, Caterina: *Història de la literatura infantil i juvenil catalana*. Col·lecció Deixeu-los llegir, Pirene Editorial, s.a.l.,

Barcelona, 1a edició, 1994, 252 pàgines.

